

Uitdagingen voor beheerders van het platteland

Erwin Wauters

Met welke stelling bent u het meest eens?

Het grootste probleem op het platteland...

1. ... is de inname van landbouwgrond voor privétuinen en hobbyisten die dieren houden.

2. ... zijn allerlei landbouwactiviteiten zoals de bouw van megastallen en monoculturen die geen rekening houden met de wensen van de bewoners.

Uitdagingen voor landbouwers

Situatieschets

- ▶ Landbouwers krijgen signalen vanuit markt, beleid, advisering
- ▶ Landbouwers kiezen op basis hiervan een economisch rationeel productiesysteem en productiepraktijken
- ▶ Echter
 - In veel gebieden zijn natuurlijke, politieke en/of socio-culturele beperkingen van kracht
 - Daarnaast zijn ze concurrent voor grond met andere ruimtegebruikers
- ▶ Mismatch tussen productiesysteem en grondbehoefte enerzijds en beperkingen en grondbeschikbaarheid anderzijds

Gevolgen

- ▶ Mismatch zorgt voor een situatie waarin
 - De landbouwer zijn productiesysteem slechts economisch suboptimaal kan exploiteren
 - Baten voor andere gebruikers en de maatschappij niet optimaal zijn
- ▶ Frustraties in beide richtingen
- ▶ Economische en financiële problemen voor de landbouwsector
- ▶ Uitstroom uit of heroriëntatie van de landbouwsector
- ▶ Verdere maatschappelijke druk op de landbouwsector → nieuwe beperkingen

Uitdaging

- ▶ Landbouwsysteem draaiend te houden dat hen in staat stelt een leefbaar inkomen te halen
- ▶ Rekening houdend met de natuurlijke, politieke en socio-culturele omstandigheden (beperkingen)
- ▶ Kan dit door incrementele veranderingen van het huidig landbouwsysteem?
- ▶ Of zijn de mogelijkheden daarvan beperkt en dringen radicale veranderingen zich op?

Uitdagingen voor natuurbeheerders

Situatieschets

- ▶ Wat
 - Opdracht om formele beleidsdoeleinden te halen
 - Inspelen op wensen van de maatschappij m.b.t natuur en milieu
- ▶ Hoe
 - Overeenkomsten met overheid en private grondgebruikers
 - Kopen en beheren gronden
- ▶ Problemen
 - Organisatie van grondgebruik: klein, gefragmenteerd, geïsoleerd
 - Kwaliteit van het milieu
 - Concurrentie voor grond

Gevolgen

- ▶ Een situatie waarbij
 - Ecosystemen niet optimaal functioneren
 - Weinig veerkracht t.o.v. klimaatverandering
 - Populaties worden te klein, soorten verdwijnen
 - Spanningen met andere ruimtegebruikers, juridische conflicten met overheid
- ▶ Trend
 - Zoeken naar multifunctioneel ruimtegebruik
 - Natuurdoelen realiseren met minimaal conflict en op een minder gefragmenteerd gebied

Uitdaging

- ▶ Binnen de context van concurrentie voor grond, spanningen met andere ruimtegebruikers en suboptimale organisatie van grondgebruik
 - Herbestemmen en herinrichten van grondgebruik zodat natuur kan functioneren
 - Verbeteren van milieukwaliteit, ook in het kader van behoud van specifieke soorten
 - Herstellen van gedegradeerde ecosystemen
 - Vergroening van activiteiten van andere ruimtegebruikers
 - Inclusie van natuurdoelen in beleid
 - Nieuwe vormen van samenwerking met andere ruimtegebruikers

Uitdagingen voor privé-actoren (bewoners, niet-agrarische ondernemers)

Situatieschets

- ▶ Steeds meer functies en andere actoren komen naar het platteland
 - Bewoning
 - Niet-agrarische ondernemingen
- ▶ Deze actoren verwachten
 - Aantrekkelijk wonen
 - Aantrekkelijk en kwaliteitsvol landschap
 - Goede mobiliteit
 - Ruimte om te ondernemen
- ▶ Beleid is nog vaak niet afgestemd op deze nieuwere functies

Gevolgen

- ▶ Frustraties met andere ruimtegebruikers
 - Bewoning en landbouw
 - Niet-agrarische ondernemingen onderling
 - Niet-agrarische ondernemingen en natuur
 - Niet-agrarische ondernemingen en landbouw

- ▶ Tevens een situatie waarbij zonevreemde activiteiten ontstaan

Uitdagingen

- ▶ Bewoning en niet agrarische activiteiten ontplooiën die rekening houden met wensen van andere ruimtegebruikers
- ▶ Zelf bijdragen aan kwaliteitsvol landschap
- ▶ Zorgen voor rurale economie met succesvolle ondernemingen

Met welke stelling bent u het meest eens?

Een kwaliteitsvol platteland, met leefbare landbouw, waardevolle natuur, aantrekkelijk wonen en ruimte voor economische ontwikkeling...

- 1 ...wordt het best gerealiseerd door een beleid dat die functies ruimtelijk scheidt en goed aangeeft wat waar toegelaten is.

- 2 ...wordt het best gerealiseerd door een beleid waar die functies ruimtelijk verweven worden.

